

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy
helyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelen hetenként egyszer,
Vasárnap.

Szerkesztői szállás:
Hal-piacz, 250. sz., hová a
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Vegyestartalmú hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.

A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számittatik.

Bétyegdíj minden beíratásért
30 kr.

Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia F 118 p könyvkereskedésében
hová az előfizetési pénzek, hirté-
tési díjak és minden a lap anyagá-
részét illető közlemények küldendők.

A leghasznosabb selyemtermelés.

A selyemtermelést a kínaiak emberi emléket meghaladó idők óta a legjobb sikerrel üzik Ázsia délkeleti részében és természetek kincset szereztek belőle Krisztus születése utáni 555-ik évig, míg t. i. mind a termelést, mind a selyemszövetek gyártását kizárólag csak maguk monopolizálták és a kész kelmét annyi súlyú aranyért adták, amennyit a szövet nyomott. Azonban a fentemlített évben sikerült két térítőnek néhány selyemlepke petét, kifúrott botokban, átsempészni Európába, nevezetesen Konstantinápolyba, honnan előbb Görög-, később Olasz- és déli Frankhonba vitették át ezen kitűnően jövedelmező ága a gazdaszatnak, hozzánk Magyarhonba csak a múlt század végével szivárgott át egy-két helyre; de soha általánossá nem lehetett még a mai napig sem, pedig alig hiszem, hogy volna Európa nemzetei között egy is, mely jobban megkivánná a selyemviseletet, mint mi, kik annak termelésére mindedig nemcsak a legesekélyebb, de éppen semmi gondot nem fordítottunk; pedig nemcsak a selyemanyagot el, mintha azt jövedelmezőtlennek, vagy éppen károsnak ismernők, hanem csak azért, mert az ázsiai kényelemhajhászás még az itt eltöltött ezer év alatt sem fogyott ki belőlünk, és mivel még most is sokkal jobban szeretünk összefont karokkal beszélgetni, mint a selyemher-

nyóknak levelet szedegetni, vagy azok tisztogatásáról gondoskodni; pedig bizony-bizony mondom, alig érjük meg a második évezredet ezen ősi fészünkben, ha nem iparkodunk együtt haladni a tevékenység terén élelmes szomszédainkkal, s maholnap felmondja erszényünk a szolgálatot, ha mi naponta csak szállítjuk külföldre selyemért a pénzt; de az így szenvedett veszteséget beltermeléssel pótolni nem iparkodunk. Kísértse meg csak valaki felszámítani, hány millió forint sétál évenként selyemért Olasz-, Görög- és Frankhonba, akkor fogja látni, hogy ha ez tovább is így tart, a bécsi bank sem lesz képes elég bankót nyomtatni, hogy selymes vágyainkat kielégíthessük; szerintem pedig csak az az elvesztett pénz, mely az országból ily úton vándorol ki és hasonló úton soha többé vissza nem szerezhető. Igaz, hogy hölgyeink azzal vigasztalják a családfőt, ha selyemruhát vesznek, hogy a selyemnek rongya is selyem; én meg erre azt bátorkodom válaszolni, hogy a rongy ha selyem is, csak rongy, és hogy számtalan 400—500 forintot vesz el a családtól. No de mindegy, ha már csakugyan kell, hogy minden szolgálónak legyen két-három selyemkendője és minden asszonynak két-három selyemruhája, hát legyen, de iparkodjunk azt magunk előteremteni önszorgalmunk által, akkor nem fogjuk tönkretenni selymezhetném által sem magun-

kat, sem hazánkat. Ezt pedig annál könnyebben eszközölhetjük, mivel mind éghajlatunk, mind talajunk kitűnően alkalmas a selyem hernyók mindenik nemének bőségesen jövedelmező tenyésztésére.

A fehér eperfa levelével táplálkozó selyemhernyók tenyésztése már általánosan ismeretes, a szabadon tenyésző csereszövcök tenyésztés-módját körülményesen leírtam a „Kecskeméti Lapok“ 1871. évi folyamának 6. számában, azért ezeket mellőzve, jelen soraimban csak az újabb divatba jött két selyemhernyó válfajáról fogok szólni, melyek a t. c. olvasó közönség előtt még talán kevésbé ismertek, vagy éppen ismeretlenek és melyeknek egyike az úgynevezett himboly-selymér minden eddig ismert selyemhernyófajt felülmúl, mind ápolásának egyszerűsége, mind pedig kitűnő hasznossága által; másika pedig a bálványfa-selymér (*Bombyx Cynthia*) újdonsága és azon körülmény által lett nevezetessé, hogy a bálványfa (*Ailanthus*) levelével táplálkozik, és e fát az újabb időben buja tenyészése és nagyon gyors növése miatt erdei nem igen utánzandó gyöngeségünket, hogy még az ismeretes leghasznosabb fák szaporításában sem nagyon törjük-zúzzuk magunkat, tartózkodni fogok ezen selymértüzetes ismertetésétől s megelégszem, ha a leghasznosabb ajánlása kezdeményezésre indítandja egyik vagy másik polgártársunkat,

TARCA.

Figyelmeztetés

az éremleletek, talált kincsek s a földből fölászott régiségek iránt.

(Vége.)

Minthogy az előbb leirt szerb érmek első tekintetre mind egyneműek, annál fogva véleményem szerint sokkal kisebb archaeologiai becűeknek látszottak, mintha többféleek lettek volna, és így azoknak csupán belső ezüst értéke majd felényi volt, mint a találók által megszabott ár: levél útján kérdést intéztem a magyar nemzeti muzeum igazgatóságához, valjon ezen leletből az intézetnek néhány darabra szüksége van-e, vagy netalán akár szerb nemzetiségű polgártársaink, akár a belgrádi szerb muzeum szívesen venné-e, ha e lelet részére megszeretnének? mire muzeumi-igazgató úr köszönetet mondván érdeklődésemért, szíves volt engem arról értesíteni: hogy a magyar nemzeti muzeum ezen régi szerb érmeket egész összességben szívesen megveszi a találók által kívánt tíz forintért, mert a cserépdányok, melyek Zágrábban, Kolozsvárt, esetleg Belgradban és Bukarestben érdekesek lehetnek, a muzeum számára értékesíthetők. Ennek folytán az 50 darab szerb érmet és a találók által nekem átengedett egy szlavoniai a muzeum igazgatóságához beszállítottam, honnan a 10 frt. azonnal megküldetett.

Azonban a lelet helyének kikémlelése iránt inkább érdeklődtem, hogysem annak kikutatását elmulasztottam volna, nehogy minket kecskeméti-
kül tovább is azzal vádolhassanak, hogy mi ugyan nem törődünk vele, habár a világ tengelye kifordul is járásából: július hónap 31-én tehát Horváth

János úrral kimenvén Szentkirályra, kimutattattam a a lelet helyét, melyen a cselédek turkálásának nyomai még látszottak s ott egész hosszában, azután mellékirányban három felé, a H. J. úr által rendelkezésem alá bocsátott öt emberrel a földet négy lábnyi mélységig megásattam. Mindenütt eredeti, háborítlan, egyenlő földrétegeket találtam: a felszín vagy termő barna réteg alatt szürke homokot, azután csapó-földdel vegyes agyagot; korábbi ásásnak vagy az eredeti földréteg megháborításának semmi nyoma.

Minthogy H. J. úr cselédeinek öszhangzó előadása szerint, ők ama régi érmeket előszer szántás alkalmával az ekevas által fölvetetve földöztek föl s utóbb is csak a felszínen kapargatva találták, részint egyenkint, részint három, négy, öt darabot is egymás mellett s valamennyit mintegy három ölnyi hosszú és alig pár ölnyi széles területen; minthogy továbbá e helyütt a felszín alatti földrétegek mind épek, innen következtethető: hogy ezen pénzek nem valaki által elásva, hanem ez előtt 600 évvel esetleg elszórva, avagy egy tömegben elveszítve kerültek ide s az elmúlt néhány száz év óta a föld felszínén ekevas által terítették el azon néhány ölnyi területen, melyen most nagyobb számban feltaláltattak.

Eképen e leletből magára a lelet helyére, vagyis Szentkirály történetére nézve új adatot nem merithetünk; azonban a tudomány nyert annyit, hogy III. Nemanics István szerb király érmei, melyek eddig négy vagy öt változatban ismertettek, e leletnél nyolcféle különböző változatban fordulnak elő; anyagilag pedig az éremgyűjtemény jelentékeny számmal szaporodott.

És a nép számára ezen szép leletből azon tanulságot merithetjük: hogy ha ezt az 50 darab régi ezüst pénzt a házalónak vagy ötvösnek a találók szutyomban eladták volna, legjobb esetben megkapják vala érte az ezüst értékét, mely öt-

hat forintot képvisel; így pedig följelentve és az éremtan számára értékesítve kaptak érte 10 frtot.

A találók által nekem átengedett öt darabhoz Szentkirályon létemkor a cselédektől még hét darab illetén érmet szereztem meg, ennyinél többet azonban már nem találtunk: az eképen kezemnél maradt 12 darab közül kettőt emlékül Ferenczy László úrnak, mint a lelethely földtulajdonosának; négyet a reform. lyceum, háromat a kath. főgymnázium, és hármat a reáliskola éremgyűjteménye gyarapítására beküldöttem.

A második és már valóban nagyszerű éremlelet szintén Kecskemét külső területén, a város határában, 1872-ik év december havában földözött föl, melynek körülményei következők:

Katona István helybeli polgárnak a várostól nyugotéjszak irányában egy mértföldnyi távolságban levő, úgynevezett nyíri földbirtokán, Kovács József és Kiss Gábor fogadott napszámosok dec. 18-án földásással foglalkozván, a föld felszínétől mintegy másfél lábnyi mélységben egy ép állapotban levő, négy itényi öblü, földetlen s látszólag földdel telt cserépedényt találtak, melynek tartalmát midőn a közel levő gyepon Kovács József megvizsgálni akarta, Kiss Gábor napszámos társa türelmetlen kíváncsiságtól ösztönözöttve, mielőtt az edény kiürítettett volna, azt a kezében volt ásóval összezúzta, mire abból nagyszámú apró ezüst pénz hullott a gyepre, melyeket a földrészek közül kiválogatván, magukhoz vettek, az összezúzott edény cserépdarabjait pedig az általuk már fölászott föld közé dobták s azokat utóbb a helyszínen tartott tiszti vizsgálat alkalmával sem sikerült föl találni.

Másnapon az eset Katona István földtulajdonosnak tudomására jutván, az egész leletet harminc forintért a találó napszámosoktól megvette.

Áll pedig ezen nagy nevezetességű lelet 2173 darab régi apró ezüst pénzből, ezeken kívül egy

s ha a selyemtermelésre többszörös buzditás nem válik ismét a pusztában kiáltó szavává.

A himboly-selymér (*Bombyx Arryndia*) hasonlít természetére a szeder-selymérhez, melynek lepkéje egy hüvelyk hosszú, vastag szőrös potrohú, szennyes szürke színű, igénytelen éjjeli lepke; a himnek fésű, a petérnek serteidomú csápjája és öblösen karélyozott, haránt, barna sávokkal ellátott szárnyai vannak. A petér 300—400 petét tojik és elhal, a petéket a papír vagy vászondarabbal együtt, melyre tojattak: elteszik száraz hideg helyre, és ott tartják a következő tavaszig, május közepeig, míg a táplálékot nyújtandó növénynek levelei fejlődésnek nem indultak; ha ez az idő bekövetkezett, a peték meleg, de nem nap-sütötte helyre tétetnek, a hernyók kibújnak s azonnal elláttatnak üde levelekkel; a leveleknek soha sem szabad nedveseknek lenni, sem rakáson megfűlni, azért legjobb azokat mindjárt napfelkölte után szedni, a mint a harmat elszállott róluk, és csak annyit szedni, a mennyi egy napra elegendő. A nedves levelek a hernyó testén fehér foltokat idéznek elő, melyeket a selyemtenyésztők muscardine-nek neveznek, és melyek a hernyónak halált okoznak, a megfogyott vagy savanyodott levelet pedig nem örömet eszik a hernyók.

Kikelés után a hernyók nagyon mohón esznek és gyorsan fejlődnek, úgy, hogy rendes körülmények között 4—5 hét alatt már egész nagyságukat — 1½ hüvelyk — elérik, és négyszer vedlenek; csak arra kell gondot fordítanunk, hogy folyton legyen elegendő üde levelek és tiszta helyök; azért a hernyókat mindannyiszor át kell rakni tiszta táblára, a hányszor közöttök a száraz levél és üríték összegyűlt.

Negyedik vedlés után a hernyók elkezdik magukat bebábozni, a hernyóknak ezen nehéz és 4 napig tartó munkáját megköny-

nyithetjük az által, ha a tábla keretére, melyen tápláltattak, vékony galyakból kötött, apró seprőket állítunk, hogy ezeknek galyai között gubóikat megerősíthessék. A bebábozás után a hernyó átváltozik bábbá és 18—20 napig nyugszik, míg mint lepke a szájából kiömlő folyadékkal a gubó egyik végét megnedvesíti, átfúrja és kibúvik belőle, hogy pározzék, petéket rakjon és elhaljon.

A himboly-selymér hernyóinak táplálására szükséges növénynek nálunk két válfaja ismeretes, t. i. a fehér- és vörösvirágú himboly (*ricinus communis* és *r. africanus*); a fehérvirágú himbolyt, melynek levelei kiválóan jók a selymérek táplálására, épen úgy kell termesztetni, mint a kukoricát, t. i. a jó mélyen szántott, kissé homokos vagy porhanyó fekete földbe, ápril dereka táján mindenik fészekbe 3—4 magot vetünk, s ha a növény egy araszt magasra nőtt, megkapálatjuk, ha pedig a 18 hüvelyk magasságot elérte, feltöltetjük; ennél több ápolást a növény nem igényel, míg csak a gyümölcse érni nem kezd; buja, csillagidomú leveleit pedig már az első kapálás után lehet szedni, ha a szükség kívánja.

A himboly-selymér tenyésztésénél két jelentékeny hasznót húzhatunk egy ugyanazon földből: a) bőséges selyem mennyiséget, b) sok himboly-magot nyerhetünk, mert egy hold földön termesztett himboly levele elég táplálékot nyújt 5 lat petéből kikelt hernyónak és emellett még 8—10 mázsa himboly-magot ad. A himboly-magból az ismeretes himboly-olajt sajtolják, melyet hashajtószerül használnak, a magnak mázsáját 12—14 forinttal fizetik. Egy lat pete után pedig 45—50 font gubót nyerhetünk, melynek fontja legalább 2 forintjával váltatik be.

Azt hiszem ennél több évi hasznót egy hold földből gazdáink akkor sem képesek

felmutatni. ha abban mindig rizst vagy malozsát termesztének, mert 8 mázsa himboly 12 forintjával már 96 forintot, 225 font selyemgubó pedig 2 forintjával 450 forintot ad, a mi összesen 546 frtra rúg; s az egész munka, melyet ezen haszonért végezni kell, a kétszeri kapáláson kívül, oly könnyű, hogy azt 7—8 éves leánykák is elvégezhetik, mivel az egész csak annyiból áll, hogy a hernyóknak mindig üde levelek legyenek; de ezt is sokkal könnyebben elérni, mint az eperfa levelet, mert a himboly nálunk nem igen nő egy ölesnél magasabbra; továbbá, hogy a himboly gyümölcsét, mely hasonlít a vadgesztenye tuskos gyümölcséhez, és 3—4 magot tartalmaz, ha megérett, naponta le kell szedni, különben magától felpattan és elszórja a magját; a mag kitisztítására pedig nem szükséges egyéb, mint a gyümölcsöt ponyván vagy gyékényen a napra kiteríteni, hogy magától kiperegjen, s csak egy kis részt kell ősszel bugázni, mint a babot.

Ha még emyi kínálkozó haszon sem indítja a selymet oly nagyon szerető nagy közönséget annak csekély fáradsággal járó termelésére, akkor nem marad más hátra, mint vagy a selyem viseléséről végkép lemondanunk, vagy olyan bankómagot szereznünk, melynek mindenik gyümölcse és levele egy-egy ezres bankó lesz, különben a közönséges földművelés és iparüzési mód nem fogja kielégíteni selyemhathalmi vágyainkat.

Dr. D. R.

Polgármesteri jelentés

sz. kir. Kecskemét város tisztikarának múlt évi működéséről.

(Vége.)

15-ör: Az adópénztár forgalma az egész múlt év alatt következő volt:

A) Bevétel országos adóban 156,510 frt. 47½ kr.; kamatokban 5597 frt. 27 kr.; összesen 162,107 frt. 74¼ kr. Kiadás ugyanannyi.

darab egy latnyi súlyú ezüst rudaeskából és egy papirszeletnyi vastagságú ezüstlemez darabból.

A leletből Madarassy László királyi ügyész úr, tudományos megvizsgálás és a nemzeti múzeum részére beszolgáltatás végett, Katona Istvántól átvett 30 darab pénzt, az ezüst rudaeskát és a lemezt, összesen mintegy 2½ lat súlyt; a talált két napszámosnál, saját kérésükre, emlékül egyegy darab pénz meghagyatott, 2141 darab pedig a városkapitányi hivatalnál letéttetett, mely szakértőleg megmértetvén s megbecsültetvén, 3 font 19 lat súlyúnak és 155 forint 25 kr. értékűnek találtatott.

A lelet körülményeit illetőleg a kapitányi jelentés csak ennyire terjed; minthogy azonban az 1872-ik évi május hónap 19-én kibocsátott belügyminiszteri rendelet szerint minden talált kincs, melynek értéke 150 frtot meghalad, egyharmadrészben a királyi kincstárt illeti, a kapitány azon véleménynyel mutatja be a leletet a városi tanácsnak: hogy az közvetlenül a m. kir. pénzügyminis-teriumhoz további intézkedés végett fölküldessék s ez január 11-én el is határozatott.

Madarassy László kir. ügyész úr a leletnek általa átvett részét időközben a magyar nemzeti múzeumnál bemutatván, onnan azon választ nyerte, hogy ezen lelet a fontosb leletek közé tartozván, kéri az egész szaktani vizsgálat végett oda küldetni.

Mielőtt ezen vizsgálat megejtetnék, határozott ítéletet és részletes ismertetést, a szükséges segéd-eszközök hiányában nem nyilváníthatunk, hanem azt az illetékes helyről, a magy. nemzeti múzeum érem és régiség osztályától kell várunk; egyelőre azonban annyit elmondhatunk, hogy a leletben fölfedezett érmek nem a magyar királyi állam pénzei voltak, hanem a 12-ik században, ezelőtt mintegy 700 évvel, a kereszties háborúk költségei fedezésére némely birodalmi, egyházi fejedelmek

által verettek s ama kereszties hadaknak hazánk területén többször átvonulásakor kerültek ide. 1099-ik évtől 1248-ik évig ugyanis hat nagyobb-szerű kereszties háború intéztetett a keleti szent helyeknek a mozlimektől visszafoglalására, melyek alkalmával a németországi hadak többnyire hazánkon vonultak át; tüzetesen tudjuk, hogy a második kereszties háborúba 1147-ik évben Konrád császár és VII. Lajos francia király 2-ik Géjza korában, a harmadikba pedig 1189-ben Fridrik császár 3-ik Béla király korában roppant hadakat vezettek hazánkon át a szent földre s mindkét izben szerződés kötelezte a fejedelmeket: hogy a magyar király az átvonuló hadak útjába mindenütt elegendő élelmet hordat, emezek pedig azt mindig kész pénzzel fizetik. Ha ezen akkori pénzek a nép kezébe jutottak volna, utóbb azokat a király bizonyosan beváltatja és újra vereti vala; de ily nagy összegben csak valamely veszély vagy sikkasztás juttathatta véletlenül ide a kecskeméti határba.

A mi ezen leletnél a találtak eljárását illeti, az botránkozató tudatlanságra és vétkes meg-gondolatlanságra mutat.

Ha ezen nagyjelentőségű lelet ugyanis azon ép edényben mutatattik elő s helyeztetik el a nemzeti múzeumban, melyben feltaláltatott: már csak az edény régisége s ritkaságánál fogva is kétszeres hatású s régészeti tekintetben nagyobb értékű leundett; a találtak azon oktalansága tehát, hogy az edényt negédesen összezúzták, sőt még cserepeit is a fölászott földben feltalálhatlanul szét-szórták, a tudomány kárára elkövetett vétkes meg-gondolatlansággal van kapcsolatban.

A tudatlan és meggondolatlan találtak ezen fölül még önmagukat is megkárosították, midőn a 155 frt. 25 kr. értékű leletet 30 frtért eladták: mert ha az eddig gyakorlatban volt kormányhatósági rendeletek szerint, a talált kincs értékéből egyik harmad a királyi kincstárt, másik harmad

a földtulajdonost, harmadik harmad a talált illetné, ök még így is majd kétannyit kaptak volna e lelet értékének egyharmadából, mint mennyiért az egészet oktanul elvesztegetni szándékoztak.

Egyébiránt az 1872. év május havának 19-ik napján kibocsátott és már fentebb említett belügy-miniszteri rendelet ismertetését sem mellőzhetem, mely szórúl szóra eképen hangzik:

„14,136. Magyar királyi belügyminiszter. Valamennyi törvényhatóságnak.

Tapasztaltatván, hogy az éremleletek s általában talált kincsek körüli eljárás s az ezt szabályozó rendeletek nemcsak a lakosság, hanem a közigazgatási közegek előtt is, vagy ismeretlenek, vagy ha azokról tudomással is bírnak, szoroson nem követtetnek: mihez tartás s kellő kihirdetés végett a törvényhatóság figyelmét következőkre hívom fel.

Törvényes szokásunk, számos királyi rendelet s az eddig követett gyakorlat szerint, minden talált kincs, melynek értéke 150 forintot túlhalad, egyharmadrészben a kincstárt illetvén s az éremleletek valamint a talált kincsek körüli eljárás is, bármekkora értéket képviseljenek azok, tudományos régészeti szempontból tárgyalás s az értékes daraboknak tudományos intézeteink részére való megszerzése végett, a királyi kincstárnak fentartva levén; mindazon esetekben, a midőn ily érmek vagy kincsek bárki által is találtatnának, azoknak kinyomozása s átvétele végett az illetékes pénzügyi közegek mindannyiszor haladéktalanul értesítendő, fölemlítvén egyúttal azt is: ki által? mikor? kinek a földjén? és mily mennyiségben találtatott a kincs?

Az esetben pedig, ha ilynemű éremleletek vagy talált kincsek eltitkolása a törvényhatóságoknak bármily úton tudomására jutna, arról az illetékes pénzügyi közegek hasonlóan értesítendő lesz.

Fölhívom egyúttal a törvényhatóságot: hogy e részben a közönséget s különösen az alsóbb nép-

B) Bevétel örök váltásból 5007 frt. 70 $\frac{1}{2}$ kr. Kiadás ugyanannyi.

C) Végrehajtási költségekből: a) bevétel 1722 frt. 34 kr.; kiadás 1255 frt. 72 kr.; pénztármaradvány 466 frt. 62 kr.

16-or: Midőn a pénztárak forgalmát, illetőleg a pénztári tisztviselők tevékenységét ezekben van szerencsém előterjeszteni: helyét látom egyszersmind annak, hogy városunk közönsége által, adó és illetékek címe alatt, valamint fogyasztási adóba is, az elmúlt 1872-ik év alatt a helybeni királyi adóhivatalba, pusztaszeri pusztá után pedig a szegedi királyi adóhivatalba beszolgáltatott összegeket a t. közgyűlésnek tudomására hoztam; ugyanis: a) adó a kecskeméti adóközségből 148,706 frt. 60 kr.; b) kamat a községi lakosok által 5332 frt. 86 $\frac{1}{4}$ kr.; c) adó Bugacz-Monostorból 7892 frt. 32 kr.; d) kamat az itteni birtokosoktól 237 frt. 14 kr.; e) fogyasztási adó 29,628 frt. 72 kr.; f) adó a város birtokaitól 35,692 frt. 9 kr.; g) adó a város pusztaszeri birtokaitól 7299 frt. 50 kr.; h) kamat a pusztaszeri hátralék után 1298 frt. 6 kr.; i) illetékegyenérték a város birtokai után 9000 frt.; k) inségi őszi vetőmag árából 1518 frt. 92 kr.; l) inségi tavaszi vetőmag árából 1042 frt. 24 $\frac{1}{4}$ kr.; összesen 247,648 frt. 46 $\frac{1}{4}$ kr.

17-er: Az erdők fentartása és gyarapítása körül az elmúlt 1872-ik évben teljesített tevékenységet, az erdőmesteri részletes jelentés alapján következőkben van szerencsém előterjeszteni: a) készpénzen beszerzett facsemete elültetett 24,400 szál; b) a város faiskoláiból 84,130 szál; c) puhafa dugvány 5790 szál; összesen 114,320 szál.

Ezekből elültetett Szentkirályon 25,400 szál, Nagynyirben 68,100 szál, Pusztaszeren 5370 szál, Bugacson 10,720 szál, országutakon 2730 szál, Ballószögben 2000 szál; összesen 114,320 szál. — Ehez járul az őszi kiültetés Szentkirályon 10,665 szál. És így az egész évi erdőgyarapítás összege 124,985 szál tészen.

Jelenben van a községnek 7 külön helyen ugyanannyi faiskolája, melyek kiadnak 1873-ik évre 300,000 ültetni való esemetét, 1874-re pedig még annál is többet.

1872-ik évi őszi vágásra kijelöltetett s a t. közgyűlés határozata folytán nyilvános árverésen a helyszínén lábon eladatott 400 részlet kemény- és puhafa-erdő, melyből a pénztár bevétele 19,428 forint.

A község házi szükségére pedig 120 öl keményfa és 70 öl puhafa vágatása határozatott el.

Jelenben a városi község már azon megnyugtató helyzetben van, hogy az eképen igénybe vett egy évi favágatás az összes községi erdők egy negyvened részét sem éri el.

18-or: Az árvaszéket, mint a törvényhatósági tisztikarnak törvényszerint kiegészítő részét, de ugyanazon 1870.: 42. törvény, és a törvényhatósági szervezet szerint saját munka és eljárási körében önálló tisztit osztályt azon kiváló érdeknél fogva, melyet képvisel, már előbb kell vala említenem, mely osztály tevékenységéről a statisztikai

és táblás kimutatásokat midőn mellékletben bemutatam, és a t. közgyűlés előtti külön felolvastatásra is ajánlom, ezen jelentésben röviden és összevonva következőket van szerencsém előterjeszteni: a) az 1871. végével elintézetlen hátralék volt az árvaszéknél 1872-ik évre áthozva 182 darab, b) 1872-ik évben beérkezett beadványok száma 3482 darab; összesen 3664 darab, ezekből 1872-ik év folytán elintézetett 3625 db.; hátralékban maradt 39 db.; ezek azonban azért nem intéztethettek el, mert azok az árvaszéki irattárban feltalálhatók nem voltak, s mivel azok eltévedése korábbi évekből származik, azokért a felelősség az árvaszék jelenbeni személyzetét nem terhelheti.

Továbbá az árvapénztár 1872-ik évi forgalma tészen bevételekben 84,850 frt. 42 krt, kiadásban 83,697 frt. 32 krt; pénztári maradványban 1153 frt. 10 krt.

Végre ugyanazon kimutatás szerint 1871-ik év végeig az árvaszéknél érdekelt családok száma 771 volt, melyek összes árvaik száma 1503, kiknek árvapénztárilag kezelt vagyona volt 89,908 frt. 84 $\frac{1}{4}$ kr. értékű.

Ujabbán 1872-ik év végeig 80 család van az árvaszéknél érdekelve 185 árvával, kiknek készpénzbeli illetménye 17,610 frt. 95 kr., kötvényekben 6367 frt. 30 kr.

Gondnokság alatt 1872-ik év végeig 9 egyén állott.

Nagykorúsított és saját vagyona kezelésére jogosított ez év végeig 41 egyén.

Záradékol megajánlja az árvaszék, hogy az eltévedt 39 ügydarab felkeresését egész erélyvel eszközölni.

19-er: A levéltárnoki; valamint

20-or: az ígató és kiadó hivatalok megannyi szorgalmas és munkás férfiak kezében levén, amennyiben ezek nem teljes önállósággal folytatják hivatásukat, legyen elég felőlök annyit megemlítenem, hogy ők is mint szakmájukra képes derék férfiak teljesítették tisztí kötelemeket.

És ezekben összefoglalván évi jelentésemet, magam és a vezérletem alatt álló törvényhatósági tisztikar tevékenységét a tekintetes közgyűlés bírálata alá bocsátom.

Kelt Kecskeméten, Január 14. 1873.

Bagi László,
polgármester.

Millie és Christine kisasszonyok.

Millie és Christine nővérek, a csoda ikrek, kik közelebb városunkban is pár órára láttatták magokat, közbeszéd tárgyai, minélfogva nem tartjuk érdektelennek, ha róluk néhány szóval megemlékezünk. — Az „Orvosi Hetilap“ következő közleményt hoz róluk:

Ezen leányok, mint a „Lancet“ 1871-iki száma egyikéből látjuk, jelenleg a 22-ik évben vannak, mennyiben 1851-iki júliusban Észak-Carolinában színes szülőktől származtak. Townsend tu-

dor, ki születésöknél jelen volt, írja: hogy anyjuk 32 éves, erős és magas néger nő volt, nagy medencével. A vajadás könnyű volt s rövid ideig tartott. A gyermekek igen élénkek és egészségesek, nemkülönböztetve teljesen kifejlettek, a keresztájón pedig egybenőve voltak. — Miller tanár 1854. februárban jelentette: hogy mindegyikük farsikcsontja hátrahajlott, s egyiké a másikéval folytonosságban áll. A két keresztcsont az alsó harmadban hasonlóképen van egyesülve, s a hozzájuk tapadó izmokkal és a bőrrel egyetemben szilárd szalag képződik, mely két vagy három újni széles, de annyira rövid, hogy az egyik gyermek ülepe a másikat nyomja. A gyermekek ekként hátul egyesülvők, de nem állnak párhuzamosan, mennyiben az egyik kevésse bal, míg a másik valamennyire jobboldal felé hajlik. Ezen ferde irány következtében az egyik oldalon kényelmesebben fekszenek, mint a másikon, s minthogy születésüktől kezdve mindig ilyen helyzetben feküdtek, fejeik nem oldalirányosak, s a koponyacsontok az egyirányú folytonos nyomásnak szemmeláthatólag engedtek.

Ezen gyermekek 1855-ben rövid időre Londont meglátogatták, hol több hírneves orvos által megvizsgáltattak. Ramsbatham tr. a következőket találta: Mind a négy ülgumó teljesen megkülönböztethetőnek látszik. Csak egy végbélnyílás van jelen, mely az egyik gyermek farsikcsontjának megfelelően fekszik, a másik gyermeknél a megfelelő helyen mély benyomás van, s felületesen vizsgálva úgy tűnik fel, mintha a másik végbélnek ott lenne a végződése. A két végbél bizonyos magasságban egy csatornává összefoly, és tágas öbölben végződik. Az összeköttetés ezen ikrek közt hasonló a magyar nővérek összenövéséhez, kik a múlt évszázad elején Londonban voltak láthatók.

Ezen leírásához még hozzácsatolhatni, hogy az ágyékesigolyák felett a test teljesen külön vált. Az elmebeli működés jó, s mindkettőnél független. A vérkeringési és légzési szervek szinte elkülönítvők, a mell és a karok mindegyiknél jól kifejlettek. Mind a két arc igen értelmes és kellemes kifejezésű, s a bőr általában valódi mulattszínű. Az összenövés az első ágyékesigolya alatt kezdődik, s a keresztcsontok hátsó-oldalsó részükön egyesítvők, miáltal a két testnek közös két medencéje képződik. Az egyesülés helyén a körület huszonkilenc újj. Noha a vérkeringés főrézben külön történik, mindamellett kettejük vére folytonosan közlekedik, úgy hogy midőn az egyik lázban szenved, ez alól a másik sincs kivéve. Az egyesülés, mennyiben az érzésre vonatkozik, úgy látszik, hogy a gerinc-agyra is kiterjed, így míg mindegyikük csak a saját lábait képes mozgatni, mindketten megérzik, ha a lábuk valamelyike érintetik. Az egyesülés valóban oly teljes, hogy ha egyikük lábát vagy szarát mozgatja, ezt a másik észreveszi, habár nem is látja. Az egyesült testek teljes egészségnél örövendnek, táncolnak, énekelnek és a látogatókkal kellemesen társalognak, közönségesen mind a négy lábat használják, de két lábon is képesek járni.

osztályt felvilágosítani igyekezzék, figyelmeztetvén arra, hogy a kincstálók eltítkolás esetében nemcsak az őket megillető részt veszítik el, hanem a bíróság belátása szerint súlyosabb megtorlásnak is teszik ki magukat.

Budán, 1872. évi május hó 19-én.

E rendeletnek azon része, mely az éremleletet és talált kincset, bármekkora értékű legyen is az, bejelentetni határozza, annak tudományos régészeti tárgyalás alá vételét megrendeli s az értékes daraboknak tudományos közintézetünk részére való megszerzését a királyi kincstárnak fenhagyja, elvégre pedig az eltítkolókat sikkasztási fenyítő kereset alá vonandóknak mondja ki, — általános helyeslésre méltó intézkedés; ellenben ugyanezen rendeletnek azon részét, mely a régi rosz szokást és törvénytelen gyakorlatot tovább is fentartja s a királyi kincstárt, vagyis az országos állami pénztárt jövőben is a talált kincs harmadrészes osztályosává teszi, — helyeselni nem lehet: mert arra törvény nincs, mert azon osztályra az ország nincs rászorulva és mert épen ezen gyakorlat teszi a találokat féltékenyekké s e féltékenység okozza a kapzsizságot, mely aztán elsikkasztatja velük többnyire a legérdekesebb leleteket is.

Határozott törvényt alkossunk, uraim! mely ne osztottassa meg az ország kincstárát semmiféle talált kincs, éremlelet, vagy régészeti tárgy értékében; hanem tartsa fenn az ország kincstárának jogát arra, hogy az ily leleteket beválthassa; szabja meg a kötelesegeket, hogy a találó minden leletet bejelenteni tartozzék, az eltítkolót pedig mint a lelet sikkasztóját, keményen büntesse; sőt mondja ki e törvény azt is: hogy a magyar szent korona területén feltalált semmi régészeti tárgyat az országból kivinni nem szabad, — így majd a külföldi mérnökök és vállalkozók a vasúti munkálatok alkalmával talált nagybecsű régészeti tárgyakat nem hurcolják ki saját hazájukba.

Van még egy igénytelen szavam a törvényhatóságokhoz, kiváltképen saját szülőföldem Kecskemét város törvényhatóságához.

Az 1872. május 19-én kibocsátott belügyminiszteri rendelet utasítja a törvényhatóságot, hogy e részben a közönséget s különösen az alsóbb néposztályt felvilágosítani igyekezzék. Tudtomra Kecskeméten csak annyi történt, hogy a belügyminiszteri rendelet másolata mint falragasz a városháza falán kifüggesztetett.

Már uraim, tisztelet, becsület, de igazság is: a belügyminiszter ennél többet kívánt és önöknek bizonyára ennél többet kellett volna tenniök.

Én is egyik igénytelen tisztviselője vagyok e városnak, de mivel a falragaszok előtt ácsorogni nem szoktam s fegyvertelen szemmel már nem is igen olvashatom, — én magam is e hirdetményről csak 1873-ik év január havának 11-én a kapitányi jelentésből értesültem.

A mivel külföldön majd minden kis városnak, de minden vidéki nagyobb városnak van régészeti gyűjteménye, mert ott a nép oktatva van s gyűjti a régiségeket; mi pedig magyarokul alig birunk egy központi muzeumot alapítani.

Ha azt akarjuk, hogy a nép velünk kezelt fogva megbecsülje és följelentse a talált régiségeket: oktatnunk kell a népet s annak a belügyminiszteri rendeletnek a nép felfogásához alkalmazott értelmes magyarázatát legalább fél évig minden istenadta ünnep és vasárnapon felolvastatni kellett volna a felnőtteknek; azonkívül pedig olvasható testes betűkkel kinyomatva, minden iskola-terem falára ki kellett volna függesztetni s a tanító által megmagyaráztatni, hogy azt minden gyermek szóról-szóra betanulja. Így legalább a következő felnőtt nemzedék majd becsülni tudná a régészeti tárgyakat.

Ez az én meggyőződésöm.

Addig pedig, miglen majd az utánunk kö-

vetkező felnőtt ivadék megérti és megtanulja becsülni a régészetet, minden jóra való értelmes polgár tartsa hazafiúi kötelességének oktatni ezt a mi elhanyagolt jó népünket, s igyekezzék kitanítani arra, hogy a földből előkerülő minden követ, téglát, cserepet, szerszámot, fegyverdarabot, régi eszközt, edényt, arany, ezüst vagy réz pénzt, általában ha csak egy rozsdás vasszeget talál is valaki, gondosan takarítsa meg, mutassa fel ahoz értő embernek, vagy jelentse be a hatóságának; ne tartson tőle, nem vonja el senki, legfőlebb addig nélkülözi, míg értéke megállapittatik s aztán ahoz képest megkapja érte jutalmát; gondolja meg mindenki: hogy az illetén talált régiségekért a házaló vagy ötvös az ére belső értékénél egyebet nem ad, többet nem adhat, így is a súly vagy érték meghatározásánál megannyi megrövidítés esetei fordulhatnak elő; holott a hatóságok vagy tudományos intézetek közbejöttével még a különben értéknélkülieknek látszó s a házalók által figyelemre sem méltatható régészeti tárgyakért is sok esetben a találó szép jutalomra tarthat számot.

Ne feledjük ki a számításból: hogy Magyarország lehet gazdaggá, népe lehet szabad, mivel néppé; de nagy nemzeté csak akkor leszünk, ha őseink dicsőséges multját tisztelni tudjuk, azok nagy tettei fölött nemes tüzzel hevülni s őket a dicsőség ösvényén követni megtanuljuk: ezt pedig a történettudomány és hazai régészet gyarapítása, előmozdítása s mivelése által érhetjük el. Buzditsuk azért egymást, oktassuk tehát a népet, — és a történetet tanulni s a történeti érdekű régiségeket megbecsülni igyekezzünk.

Isten velünk — senki ellenünk.

Hornyik János.

Ezen esetben a szokás nyilván való, s a cselekvés nem annyira járshoz, mint inkább két ember váltogató táncához hasonlít.

Pesten az orvoskari tanártestület tagjai múlt hó 11-én a nővéreket meglátogatták s meggyőződést szereztek arról, hogy az egyik egyén lábát érintve, ezt a másik is észreveszi anélkül, hogy az érintett bőrtáját megtudná mondani, testalkatásuk egyéb vizsgálatát azonban nem engedték meg.

Színház.

Február 1-én, szombaton Gárdonyi jutalmául adatott „Hamlet“, tragoedia, 5 felvonásban.

A „Kecskeméti Lapok“ színi tudósítóját nem láttuk a színházban, így bátorságot veszek, ha szerkesztő úr megengedi ez alkalommal helyette kontárokodni és a színi tudósítást megírni.

A rossz idő dacára is a Schakspearei darab élvezete, és Gárdonyi némi jutalmazásául szép számú és szép közönség gyűlt be a színházba.

A darabot féltettük, és Gárdonyitól Hamlet szerepében sokat vártunk.

Mindkét várakozásunkban csalódtunk, — csak hogy kellemesen.

A mostani színi idényben az itteni szintársulattól aligha láttunk sikerültebb előadást.

Minden szereplő, mintha meggondolta volna, hogy mivel tartozik a legnagyobb drámai írónak, igyekezett helyét, tőle kitelhetőleg betölteni, és most kivételesen szerepét is megtanulni.

De ha általánosságban elismerésünket jelentetjük is ki az előadásra nézve, az nem ment fel bennünket azon kötelezettség alól, hogy az egyes szereplőket meg ne bíráljuk.

És a bírálathoz szigorú mértéket veszünk.

Völgyi Györgyné (Ophelia) kis szerepét szépen játszotta, Hamlettel jelenetében annak magaviseletén a megütközést és állapota miatti szánalmat hűn tükrözve vissza, az örülési jelenete pedig sikerültnek mondható, megemlítem, mert színészetnél egyik főkellék, hogy mint mindig, most is izléssel volt öltözködve.

Biróné (Getrud) igyekezett és nem rontott; sőt mivel kevesebbet használta az álpathost, mint különben szokta, elég jó volt.

Lovászi, ki különben egyik legszorgalmasabb tagja a társulatnak, igyekezett Claudius szerepének megfelelni.

Vincze (Hamlet szelleme) túlvilági szellemhez illő mély hangon eléggé szépen szavalt, vaskos szellem volt. Kérjük azonban, hogy ha máskor ily szerepben kitapsolja a karzat, ne együtt jöjjön ki Hamlettel, mert egészen más közönség hívta ki őtet, mint Gárdonyit.

Egri (Laertes) szerepét túlságosan, így nem előnyére vált tüzzel adta. Egrinek csinos színpadi alakja, eléggé kellemes hangja van, hanem szüntelen és túlságosan liheg, piheg, hörög és kiabál, mellét kidülleszt, lábait szétveti, kezeit szerte hajgálja, szóval: sok a tűz, azt mérsékelje és mozdulatait finomítsa, és az nagy előnyére lesz.

Hetényi (Horatio) szerepére kevés gondot fordított, ellene van legtöbb kifogásunk úgy most is, mint mindig, mert tőle sokkal többet várunk. Hetényinek igen csinos, sőt szép színpadi alakja van, nagy kár, hogy hangja nem hajlékony és csengő, de plastikája, mozdulatai szabályosak és szalonias finomak, de nem tanul, ez hiba, több, ez bűn, szerepét nem tudja, ez csunya dolog, mert a közönség örömet látja a színpadon. Horatio szerepében is bizonytalanul mozgott, fázott, didergett vagy melle, a rajtlevő szűk kis köpenykét húzogatta szüntelen össze magán és szerepére figyelmetlen volt, midőn ígéréthez képest a színi előadás alatt Cladiusra kell lesnie, soha egy percre sem nézett oda, hanem kedélyesen társalgott Opheliával; ez nagy figyelmetlenség a közönség iránt.

Gárdonyi (Hamlet) szerepében kinagiosodott a többi szereplők közül, ezt vártuk is tőle, azonban Hamlet szerepét úgy szépen, átérzve adta, hogy minden várakozásunkat meghaladta. Hamlet szerepe rendkívül nehéz, ki ezt jól adja, az a művész nevet megérdemli, mert felette nehéz a szerepet megóvni attól, hogy a Hamletet nem értő közönség Hamlet magaviseletén kacajba ne törjön ki, ettől csak a színész helyes felfogása és jó játékmenti meg; Gárdonyin meglátszott hosszas tanulmányozása szerepének, igyekezett annak szellemébe behatolni a legkisebb részletekig, szépen szavalt, helyesen pontozott, és ügyesen mozgott, legsikerültebb jelenetei közé tartozott atyja szelleme távozta után barátai jelenlétébeni hirtelen átalakulása, az alakoskodás felöltése, a színi előadás alatti fürkésző, hiúz szemlélő arcjátéka és magaviselete, és anyját büntető, sujtó, szavai alatt saját lelki szenvedése; azonban hibái is voltak, kissé idős volt alakja a dán királyfi szerepéhez, néhol egyéniségét nem tudta tökéletesen felolvasztani, és szerepe mögött előttint az, az Opheliával különben szépen sikerült jelenlétében kissé durva volt a szavak kiejtésében, több szánalom vagy

közönnyel, mint bántó hidegséggel kell Opheliát a kolostorba küldeni, bár a bántó szavak alól kilátszott Ophelia iránti mély szerelme, végre hibás felfogást tanúsított a híres magánbeszédnél „lenni, vagy nem lenni“, ezt is szépen szavaltta ugyan el, hanem e kis monolog a legnehezebbek egyike a nagy szerepnek, Gárdonyin, hogy úgy mondjuk, meglátszott, hogy a nagy költő verseit gondolkodva szavalja el, itt azonban több tünődés, több kételkedést kell előtűntetni; szóval mintha a lét és nem lét fölött elmélkedve jönnének az eszmék és kételyek egymásután elméjébe, és azoknak adna szavakat; azonban Hamlet szerepét egészben véve dicséretesen adta, a közönség legnagyobb figyelemmel kísérte és élvezte szép játékát, és örömet látnánk tőle még ezen, vagy más szép drámai szerepet.

Poroló.

Nyilvános köszönet.

A helybeli állami alreáltanoda főtisztelendő Fischmann rabbi úrtól 5 forintot kapott, oly feltétellel, miszerint az a folyó év végén olyan realiskolai növendéknek adassék jutalmul, ki szorgalma és dicséretes magaviselete mellett ezen tételtől: „Tisztelni kell más felekezeti üteket“ aránylag a legjobb értekezést dolgozandja ki.

Továbbá kapott az intézet Dognácskáról Mihailovics kereskedő úrtól 40 darab kitérő ásványt; Schosberger úrtól 5 darab régi rézpénzt; Steinwurz F. úrtól 1 db. érem és 2 darab rézpénzt; Veres Csorba Teréz kisasszonytól 3 darab ezüst és több darab rézpénzt; özv. Bulin Jánosné t. asszonytól 2 db. ezüst és 3 db. rézpénzt; az intézet különböző növendékeitől 34 különböző pénznemből 65 darabot.

Fogadják az intézet nemes keblű pártolói, az ifjúság neveltetése érdekében tett becses adományaikért legőszintébb köszönetét

az intézet igazgatójának.

— **Jelentés** az izr. jótékony nőegylet által f. hó 22-én rendezett táncvigalom pénztári eredményéről. Bevétel: I. Jegyek után 218 forint. II. Felülfizetések: özvegy Csillag Ignáczné 8 frt, Fischer Miksa úr 7 frt, Sárnyay Márton úr 7 frt, Bleyer Ignác úr 5 frt, Milhoffer János úr 4 frt, ismeretlen 4 frt, Schweiger Fülöp, Pulitzer Bernát, Bleyer László, Schwarz Gusztáv, Wittmann Károly urak egyenként 3 frt. Szeless Kálmán, Löwy Miksa, Fehér Márton, Steiner Armin, Hacker Adolf, ft. Fischmann Simon, Schweiger Bernát, ifj. Schwarz Ignác, Hacker Lajos, dr. Scheiber, Behr Mór, Paschkes Adolf urak, özv. Fleischer B.-né, özv. Kohn M.-né asszonyok egyenként 2 frt. Végre Weiss Henrik, Lichtner Ferdinand, dr. Schwarz Markus, N. N., Schwarz Mór, Goldberger Lipót, N. N., dr. Milhoffer István, dr. Milhoffer Antal, Kublin L., Fantó Péter, ifj. Beretvás Pál, Schwarz Miksa, N. N., Schönberger Adolf, Schwarz Albert, Gross Zsigmond, Reh Adolf, Szücs Imre, Reiner Károly, Fischber József, Schwarz M. urak, özv. Marton Lászlóné, özv. Hoskó Rosalia asszonyok egyenként 1 frt.; összesen 102 frt. A bevétel tehát 320 frt., levonva ebből a 269 frt. 76 kr. kiadást, marad tiszta jövedelem 50 frt. 24 kr.

Fogadják végül a tisztelt felülfizetők és azok, kik becses jelenlétükkel vigalmunkat díszíték, őszinte köszönetünket. Az izr. nőegylet nevében

Hacker Lajos,
egyleti pénztárnok.

Tanügyi értesítés.

A csongrádi m. k. állami tanító-képezdeben a népiskolai tanítóképeségi vizsgák idejéül e folyó évi március hó 10-ik s következő napjai tűzétvén ki, felhivatnak a tanító-képeségi vizsgára jelentkezni akaró tanító- és tanítónő-jelöltek, miszerint folyamodványaik, keresztlevél, tanulmányaikról és eddig folytatott pályájokról s erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványaikkal együtt, a kitűzött határidő előtt 14 nappal Békés-Csongrád megyék tanfelügyelőjéhez, ns. Vadász Manó királyi tanácsos úrhoz Szegedre küldjék be.

Csongrádon, 1873. február 4.

Tanfelügyelői megbizásból;

Dékány József,
igazgató-tanár.

Helybeli újdonaságok.

V **A kecskeméti** vasúti indóház váróterme az egész világ legromdább, legelhagyottabb váróterme, az utazó közönség háta borsózik e piszkos, ronda, büdös, hideg és nagyon rosszul világított váróteremtől, nagyon sok birka-pajta tisztessége, tisztább, e tágas, elhagyott hodájánál, már többször szólaltunk fel e miatt, de az illetők kutyába sem vették a közönség jogos panaszát, a padozat oly piszkos, hogy csak szoros vizsgálat után tűnik ki, hogy deszka padozata van; ritkán és rosszul fűtik, este egy özvegy sánta lámpa pis-

log, és a szolgálattelvő személyzet csupa udvarias-ság, január 28-án egy szolga belép feltett bozontos bürgebor-sapkával, egy vendéget felkelt egy székről, és azon székre térdig sáros csizmával fellép a lámpát levenni, a széket otthagyja azon sárosan, hogy most üljön rá az utas tisztességes ruhájával. Ily előzékenyek, ily figyelmesek az utasok iránt a mi indóházi tisztviselőink. Ha a közönség iránt tovább is oly figyelmetlenek lesznek, majd fogunk orvoslást keresni tudni.

V **Az „Olvasókör“** február 22-én saját helyiségében közohajtás folytán újra táncestélyt rendezend. Meg vagyunk győződve, hogy újra oly látogatott és vig leend, mint az első volt.

V **A színházi csendélet.** Szegény árva színésztünknek minden ellenségévé szegődik, az eső két hét óta folyvást esik, s a nyakig érő sárban színházba járni a közönség nagy részének nem igen van kedve, a színház bátor és rendez, de miveltebb látogatóit elriasztja azon botrányos, boszantó, durva, miveltebb féktelenkedés, lármázás, zsvaj, mit a kisebb tanuló ifjúság ott elszokott követni, mint legutóbb „Hamlet“ előadásán is. Az igazgatóság fél beléptidijjal eresztí színházba ez ifjú zsarnok sereget, hiszen helyesen tenné, ha ez ifjú urak tanulni, vagy élvezni, és nem hősi-ségüket kitűntetni jönnének oda. A miveltebb közönség nem azért megy színházba, hogy e garázdaságot hallgatni, tűrni kénytelenitessék. Az ifjúság színházi helytelen magaviselete tovább nem tűrhető, vagy az iskolai igazgatóság utasítsa őket illőbb magaviseletre, vagy a színigazgató ne adjon nekik kedvezményt, vagy ha máskint segíteni e bajon nem lehet, a rendőrségnek kötelessége az alkalmatlankodókat a színházból kivezetetni.

— **(Beküldetett.)** Naponként elég sokan járnak ki a vaspályához és onnan be, s én nagyon csodálkozom azon, hogy senkinek sem tűnt még föl az, — ellene legalább nyilvánosan még nem tette föl szólalás, — miszerint a körösi kapuban levő köhidtől a keresztig pallók vannak lerakva, a keresztől a sétány keleti sarkáig téglából készített járda van, a sétány sarkától az állomás épületig pedig semmi sincs; azaz, hogy bocsanat, az is a baj, hogy nagyon is van, még pedig sár, a minek hála Istennek, úgy is eléggé bővében vagyunk. — Azt bátorodom tehát kérdezni, vajlon nem lehetne-e az állomásfőnököt, illetve a vaspályatársaságot arra kötelezni, hogy ha már a városi közönség rég ideje gondoskodott arról, miszerint a sétány sarkáig sár nélkül lehet járni, az meg elvégre valahára, még pedig mielőbb azon rövid útát állítsa akár pallók lerakata, akár pedig téglából való járda készitete által, olyan karba, hogy ott se legyenek kénytelenek a ki- s bejárók sárban gázolni.

V. V.

Felelős szerkesztő: Szücs Imre.

NYILTTÉR. *)

Az udvarias vasúti hivatalnokok! (?)

Folyó hó 6-án történt, hogy fontos ügyek elintézése végett Pestre kellett volna utaznom, s e végett a nevezett napon d. u. 4 órakor kimentem az indóházhoz; a vonal már régebben ott várakozott, hanem azért a pénztárnok legkevesbé sem vonakodott a jegyet kiadni. Mikor a pályaudvarra kiértem, már akkor harmadszor csengettek, siettem tehát, hogy valahogy le ne maradjak; egy coupéból visszautasítottak, s mikor egy másikba be akarok szállni, mely még teljesen üres volt, egy vonatvezető (conducteur) annak nyitott ajtaját bezárva, engem a legbrutálisabb módon letaszított; én csak halaszthatlan ügyeimet s az idő rövidségét tekintve, némán türtem el ez alacsony bántalmazást s a közel álló állomásfőnökhöz sietve, kértem, hogy engedjen elutazni, ő, ki előbbeni megsértésemet is egykedvűleg nézte, hidegen válaszolt, hogy „majd elmehetek holnap“; azalatt aztán a vonat elrobogott s én kénytelen voltam hazatérni.

Tudja talán állomásfőnök úr, hogy a vasúti hivatalszemélyzetnek az a kötelessége, hogy lehetségesítse a közlekedést, s hivatalos óráiban az utazók rendelkezése alá adja magát? A hivatalnokok vannak a közönség kedvéért, nem pedig megfordítva; épen ezért, ha már a pénztárnok úr volt szives a jegyet kiadni, s a vonat is ott időzött még egy ideig, nem értem, hogy nézhette, hogy egy alárendelt hivatalnok engem a főlzállásban megakadályozott s kérésre hogy utasíthatott vissza, mikor még lett volna idő a beszállásra. Állomásfőnök úr úgy hiszem elismeri, hogy eljárása nem volt jogszerű, nem volt helyes. Különböztessen a közönségt!

Ifj. Beretvás Pál, m. k.

*) E rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtó-bírósa előtt vállal felelősséget.

Folytatás a mellékleten.

Kimutatás a kecskeméti Takarékpénztár 1873. januárius havi forgalmáról.

<i>Bevétel:</i>	
Pénztárállás 1872. december 31.	18,311 frt. 46 kr.
Betételek után	98,983 " 24 "
Különféle díjak után	2,510 " 58 "
Különféle kamatok után	4,745 " 99 "
Kölcsön visszafizetések	
Váltók után	181,157 " 50 "
Előleg után	23,917 " — "
Ingatlan után	1,610 " — "
II. kibocsájt. részvények után	425 " — "
	331,660 frt. 77 kr.

<i>Kiadás:</i>	
Visszafizetett betét és tők. kamat	74,126 frt 96 kr.
Kifizetett folyó kamat	60 " 21 "
Kölcsönök	
Váltókra	195,849 " 50 "
Hitelpap. előleg	24,225 " — "
Ingatlanra	5,000 " — "
Tisztv. és szolgál. havi fizetése	241 " — "
Üzleti folyó költség	141 " 33 "
Berendezés	291 " 75 "
	299,935 frt. 75 kr.
Pénztárállás 31-én	31,725 " 02 "
	331,660 frt. 77 kr.

Markovics.

A kecskeméti kereskedelmi Ipar-hitelintézet és népbank 1873. Január havi forgalmának kimutatása.

<i>Bevétel:</i>	
Decemberről átjött készpénz	1,879 frt 69 kr.
Kötelezett takarékbetét	3,125 " 50 "
Váltó kölcsönökre	66,644 " 14 "
Folyó számlára 6%	19,872 " 05 "
Előlegekből	10,067 " — "
Kamatokban	1,668 " 32 "
Díjakban	977 " 13 "
Részvényekre befizetett	7,715 " — "
Allamilleték fejében	11 " 50 "
	111,960 ft. 33 kr.

<i>Kiadás:</i>	
Váltókölcsönökben	74,665 ft. 27 kr.
Előlegekben	10,831 " — "
Folyó számlákra 6%	17,876 " 18 "
Kamatokban	191 " 95 "
Tisztviselői fizetés	233 " 32 "
Elnöki tiszteletdíj	100 " — "
Üzleti költségekben	107 " 27 "
Osztalék számlára	6 " — "
Viszleszámitolás	4,000 " — "
Allamilleték fejében	34 " — "
	108,044 ft. 99 kr.
Pénztárállás Január 31-én	3,915 " 34 "
	111,960 ft. 33 kr.

Blau.

A kecskeméti központi takarékpénztár forgalmi kimutatása 1873. évi Jan. hóban

<i>Bevétel:</i>	
Mult havi pénzmaradvány	1536 ft. 13 kr.
Betétek	27,721 " 19 "
Leszámitolási visszafizetés	98,463 " — "
Előlegezési	4,810 " — "
Betéti kamatok	7 " 14 "
Kölcsön kamat	165 " — "
Előlegezési	151 " 10 "
Leszámitolás	3,383 " 24 "
Könyvecské díjak	5 " — "
Viszleszámitolás	15,600 " — "
Nyomatványok	21 " 50 "
Allamilleték	9 " 40 "
Átiratási díj	8 " — "
Vegyés	11,300 " 01 "
	163,180 ft. 70 kr.

<i>Kiadás:</i>	
Kölcsön (ingatlanra)	3,300 ft. — kr.
Előlegezésre (értékpapírra)	9,460 " — "
Leszámitolásra (váltókra)	129,370 " — "
Betétek visszafizetése	3,968 " 75 "
Betéti kamat	99 " 98 "
Tisztv. és szolgál. fizetések	366 " 66 "
Folyó költségekre	37 " 22 "
Allamilleték fejében	9 " 40 "
Viszleszámitolási visszafizetésre	5,000 " — "
Viszleszámitolási kamat	248 " 40 "
Kamat térítés	4 " 29 "
Vegyés visszafizetés	3,650 " — "
Pénztári készlet, mint egyenleg	7,666 " — "
	163,180 ft. 70 kr.

Auspitz,

H I R D E T É S E K.

Meghívás.

A kecskeméti vadász-társulat rendes évi és tisztújító közgyűlése f. Február hó 13-án d. u. 3 órakor, a régi városháza tanácstermében fog megtartatni, melyre a társulati tagok ezennel meghívottnak.

Szappanos István,
elnök.

Oppolczér tanár, rector magnificus s bécsi közkórodoi tanár úr bizonyítása szerint, az

Anatherin-szajviz

cs. kir. udvari fogorvos Popp J. G.-tól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2. sz., legjobb szer a

fogak épentartására,

s úgy általa, valamint számos más orvos által is

fog- és szájbetegségek

ellen gyakran rendeltetik.

Egy palack ára 1 frt 40 kr. o. é.

Dr. Popp J. G.

Növény-fogpora.

Annyira tisztítja a fogakat, hogy mindennapi használása által nemcsak az oly alkalmatlan borkő távolíttatik el, hanem a máz fehérsége és finomsága is gyarapodik.

Egy doboz ára 63 kr.

Kaphatók: *Kecskeméten:* Milhoffer J. gyógyszerésznél; *Nagy-Körösön:* Crazler, Miszáry F. és Rudy gyógyszerészeknél; *Cegléden:* Persay A. gyógyszerésznél; *Szolnokon:* Horanszky A., Scheftsik J. gyógyszerészeknél; *Csongrádon:* Jeszenszky gyógyszerésznél; *Félegyházán:* Hoffer A. gyógy-nél; *Kis-Körösön:* Gubás gyógyszerésznél; *Szabadszállásán:* Rosznyay M. gyógyszerésznél; *Kun-Szent-Márton:* Farnék gyógyszerésznél.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint az általam két évvel ezelőtt vett, keveset használt, hibánélküli angol cséplő (szákoló) gép jutányos áráért eladandó.

Kecskeméten, 1873. febr. 1.

Schveiger Fülöp.

Nagykőrösi-utca, 243. sz. a.

3-1

Erdő eladás.

Ballószögben, a Fehértó szomszédságában, 4 hold jókarban levő fiatal vágású ákácós erdő eladandó. A venni szándékozók értekezhetnek alólirt tulajdonos

Cs. Csorba Imrével.
2-1 (1. tized, Burga-utca)

Árverési hirdetmény. 2-1

A kecskeméti kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint Gömöri Frigyes közgyám felperes részére 4500 ft.—kr. tőke követelése és járulékai kielégítése végett végrehajtást szenvedett alperes Lisztes Pál és Tóth Juliánnak bíróság lefoglalt a kecskeméti 27 számú telekkönyvben 195. részletszám alatt foglalt s nevük alatt beirt bíróság 5000 ftra becsült 10 holdnyi (Szabó Antal-féle) szőlőjükre, továbbá a kecskeméti 7122. sz. tkjkb. 992. r. sz. 1000 ftra becsült házukra a nyilvános árverés elrendeltetett és árverési határidőül 1873. évi Március 4. és szükség esetén 1873. évi April 4. napjának mindig délelőtti 9 órája a telekkönyvi hivatalban akként tüzeztet ki, hogy első alkalomkor az árverés alá bocsájtott ingatlanság becsáron alul el nem adható.

Venni szándékozó tartozik a becsértéknek 10%-át készpénzben vagy értékpapírban bánatpénzül az árverési kiküldött kezeihez letenni, különben az árverésben részt nem vehet.

Az árverési feltételek, melyek az árverés előtt felovastatnak, az árverést megelőzőleg mindenki által a telekkönyvi hivatalban megtekinthetők.

Felszólítatnak azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi törvényszék székhelyén avagy ennek közeliben laknak, az iránt, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett a törvényszék székhelyén megbízottat rendeljenek és azok nevét s lakását az eladási jelentések be, mert ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

A perrendtartás 433. és 466. §§-aihoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb kijelölt javak iránt tulajdonjogi vagy más igényt vagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy kereseteiket a hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számított 15 nap alatt ezen telekkönyvi törvényszékhez adják be, különben azok az árverés fogamatosságát nem gátolhatván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Kelt a kecskeméti királyi törvényszék telekkönyvi osztályának 1873. évi Január 29-én tartott üléséből.

Hirdetmény. 2-1

Kecskemét sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1872. évi november 13. és 14-ik napjain tartott közgyűlésében 709. sz. a. kelt határozata értelmében, a városi közönség tulajdonához tartozó Csongrádmegyében kebeleztetett felső Pusztaszeri 3984 hold és 875 □ ölet tevő közlegelőjén a vadászati és madarászati jog az 1872. évi 6-ik t. c. értelmében haszonbérbe levén kiadandó, — árverési határidőül a Pusztaszeri pusztaházhoz folyó évi március hó 4-ik napjának d. e. 9 órája kitűzetett.

Árverési feltételek a következők:

1-ör. A haszonbér kezdetét veszi az árverés jóváhagyásakor, és tartani fog 1879-ik évi febr. 1-ső napjáig vagyis 6 évig.

2-ör. Az árverelni akaró, köteles 30 ft. bánatpénzt előre letenni, mi az utolsó évi haszonbérletbe fog beszámíttatni.

3-ör. A megajánlott évi haszonbért köteles haszonbérlet két egyenlő részletben, mindenkor Szt. György és Szt. Mihály napjain a városi pénztárba előre befizetni.

4-er. A szerződés bélyeg költségeit s minden ezen bérletből felmerülhető adózásokat s közterheket haszonbérlet viselendő.

5-ör. Köteles haszonbérlet az egész bérleti összeg telekkönyvi betáblázással biztosítani, vagy ha fekvő vagyona nem volna, telekkönyvi biztosítási kötelezettséggel fizető kezest állítani.

6-ör. Az árverés a legtöbbet ígérőre a szerződés aláírásával azonnal — mi a helyszínén történik — a városi közönségre pedig községhatósági jóváhagyás után váland kötelező erejűvé.

Kecskeméten, január 22. 1873.

A gazdasági osztály által.

Árverési hirdetmény. 13-14 p. 873.

Alulirt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdtt. 403. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kecskeméti tekintetes kir. járásbíró 5444/p. 872. számú végzése által D. Kiurszki Miklós ellen, Szöke Ferenc részére 600 frt. követelés végett elrendelt biztosítási végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 256 ftra becsült egy pudli és stéláséből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis alperesnek a belső piacon volt bolti helyiségében leendő eszközésére határidőül 1873-ik évi febr. hó 11. napjának délelőtti 9 órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívottnak: hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdtt. 406. §-a szerint, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Kecskeméten, 1873. évi február 2-án.

Pulai István,
kiküldött bírói végrehajtó.

Egy tisztességes családból való fiú, egy helybeli fűszer-kereskedésbe tanoncúl felvétetik. Bővebb tudósítást ad

Gallia Fülöp, könyvkereskedő.

sorozattal kihúzott

ÖTÖD 1839-ki

ROTHSCHILD-SORSJEGYEK huszadrészei,

melyeknek az 1873-ki évi március hó 1-én történendő számhúzáson okvetlen nyerni kell,

darabonként 12 frtért — minden pótfizetés nélkül — kaphatók. — Azonkívül

Magy. állam-kölesön sorsjegy-igérvények

100,000 frt főnyereménynyel,

melyeknek húzása Február hó 15-én lesz, szinte alólírtnál 2 frt 50 krért vehetők.

Gallia Fülöp.

Hirdetés.

A kecskeméti takarékpénztár egyesület rendes évi közgyűlése f. évi Február hó 23-án, d. e. 10 órakor a Casino nagy termében fog megtartatni, melyre az eredeti részvénytulajnosok részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgyai a közgyűlésnek:

1. Igazgatói jelentés.
2. A lefolyt év üzlet-kimutatásának és a mérlegnek előterjesztése.
3. A leltározó és számvizsgáló bizottságok jelentései.
4. Az osztalék meghatározása.
5. A választmány által előterjesztendő indítványok tárgyalása.
6. 16 választmányi tag megválasztása.
7. Leltározó, számvizsgáló és a közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő bizottságok kinevezése.
8. Egyéb a társulatot érdeklő indítványok elintézése.

Kecskeméten, 1873. évi Január 18.

Lestár Péter,

2-2

igazgató.

HIRDETMÉNY.

Alól megnevezett, a Templom-útczában, 347. sz. alatt, a „Gazdasági gőzmalom” átel- lenében levő sajt házamat, a fénydával és minden bútortokkal együtt, vagy ezek nél- kül is, szabadkéziből örök áron eladandom. — Ha vevő a házra nem találkoznék, a fényirda bérből is kiadandó.

FRANKÓ MIKLÓS
fényképész.

3-2

3-3

Ház-eladás.

Fejér Istvánnak a sétatér és homoki- útca szegletén levő 71. sz. alatti háza és a Mária-közön Sipos András és özv. Papp Istvánné szomszédságában levő szőlője szabad kézből eladandó. Fel- tételek megtudhatók „Nagy Pipához” czimzett kereskedésében, a nagy temp- lom átellenében.

Mindenféle téli lábbelik: nők, leányok és gyermekek részére, úgymint mindenféle téli szőtt árúk

háromnegyedrészt árért

a legnagyobb választékban kaphatók

Salamon Zsigmond
kereskedésében.

Szőlő-birtok eladás.

Péteri örökösök csalányosi dűllő- ben — Szabó György-féle szőlő szom- szédságában — fekvő 4 pásztaból, 280 útból álló szőlő-birtokuk örök áron el- adandó. — A venni szándékozók érte- kezhetnek

Tóth István
ügyvéd úrral.

3-2

2689
872.

Hirdetmény.

2-2

A község-hatóság közgyűlésnek mult 1872-ik évi május 13-án 272. sz. alatt kelt végzése értelmében, a városi közönség tulajdonához tartozó pusztá- kon és erdőkben, a f. évi Február 1-én lejárandó vadászati és madará- szati jog, újabb haszonbérbe 6 évre lévén árverésen kihelyezendő, árverési határidőül f. évi Február hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája a gazdasági hivatalban akként tüzetett ki, hogy akkor 1-ór a szentkirályi 722 hold és 115 □ ölből álló tölgyes erdő; 2-ór a szentkirályi és alpári 5084 hold és 1200 □ öl közlegelő, a közte levő új erdőkkel, a tölgyesi keményfa erdő, a körülötte levő réttel és rekettyéssel; 3-ór a nagy- és kistalfai 283 hold erdő; 4-er a nagy- és kisnyiri 7702 hold és 1200 □ öl erdő, a környékén levő legelővel, az izsáki úttól kezdve egész a czethali szőlőkig; 5-ór a belső köz- legelők, melyhez tartoznak, a tehén- és sertés-csorda-járások, a téglások kör- nyéke, közhomok, egész le Szentlőrinczig, mely tesz 4526 hold és 800 □ ölet; 6-ór a bugacz-monostori 9594 hold- és 932 □ ölből álló közlegelő és erdő; 7-er a ballószegi 4326 holdat tevő s az izsáki útig tartó közlegelő; végül 8-ór az ágasegyházi 750 hold erdőben a vadászati és madarászati jog 1873. Febr. 1-ső napjától 6 egymásután következő évekre nyilvános árve- résen fog a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe kiadatni.

Miről a kivenni szándékozók azzal értesítetnek, hogy mindegyik részletre 20 frt. bánatpénz letétele mellett lehet árverezni; az árverési egyéb feltételek azonban a gazdasági hivatalban addig is megtekinthetők.

Kelt Kecskeméten, Január 22. 1873.

A gazdasági osztály által.

VÉGELADÁS.

Alólírottak figyelmeztetik a n. é. közönséget, hogy

LITTAUER és STEINER

bolti helyiségében, leszállított árak melletti végeladást tartanak, hol finom szörkermék egy-egy ruhára 2, 2 1/2 és 3 forintig, úgy- szintén angol vászon és angol creton-ruhák 3 frtig, valamint selyem-nobless és selyem-ripps-ruhák fél árban árusítatnak el, melynek számos látogatására felhívják a n. é. közönséget

alázattal

Littauer József és társa.

3-2

70 húzásnál évenként,

2 főnyeremény	300,000 forint
1 főnyeremény	220,000 „
7 főnyeremény	200,000 „
1 főnyeremény	150,000 „
1 főnyeremény	110,000 „

és más számos 60,000, 50,000, 40,000, 30,000 frtos nyereményre játszhatni

játéktársulatom A csoportozatának egy részlet-jegyével;

e társulat 20 résztvevőből fog állani és minden részvényesnek 30 havi 6 frtos részletet kell fizetnie.

Ezen kedvezően összeállított csoportozat magában foglal az Osztrák-magyar birodalom és a külföld- nek minden kedveltebb sorsjegyéből egy vagy több darabot.

Mindjárt az első, azaz Február havi, 6 frtos részletfize- tés után, minden részvényes játszik a következő sorshúzásoknál: 1860-ki Állam-, Genois-, Török-állam-, Augsburgi-, Braun- schweigi-, Finnlandi- és Pappenheimi-sorsjegyek húzásánál Február hó 1-én, később pedig, azaz Február hó 15-én a magyar Állam-sors- jegyek húzásánál.

Ezekon kívül jutalmul még egy sorozattal húzott Ötöd 1839-iki Rothschild-sorsjegyet

sorozat 1,658, szám 33,152.

adok e csoportba, melynek az 1873-ik évi március hó 1-én történendő számhúzáson okvetlenül nyerni kell, és melynek nyereménye — a húzás után azonnal — már a részvényesek közt osztatik fel egyenlő részben.

Gallia Fülöp.